

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av fordonslagen, lagen om fordonsbesiktningsverksamhet och lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av fordonslagen, lagen om fordonsbesiktningsverksamhet och lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon (RP 9/2017 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Erik Asplund, kommunikationsministeriet
- överinspektör Joel Karjalainen, kommunikationsministeriet
- branschdirektör Olli Lindroos, Trafiksäkerhetsverket
- avdelningschef Toni Pallaspuuro, Trafiksäkerhetsverket
- vägtrafikdirektör Marko Sillanpää, Trafiksäkerhetsverket
- Brand Manager Ulf Lemström, Oy Brandt Ab
- försäljningschef Tomi Kinnunen, Oy Elfving Ab
- verkställande direktör Pekka Rissa, Autoalan Keskusliitto ry
- styrelseledamot Veijo Viljanen, Autokatsastajat AK ry
- verkställande direktör Pasi Nieminen, Automobilförbundet rf
- utredningschef Juha Valtonen, Trafikskyddet
- ordförande Janne Koskelainen, Besiktningsmännen för Motorfordon rf
- verksamhetsledare Björn Ziessler, Privata Besiktningsstälernas Förbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- kommunikationsministeriet
- Polisstyrelsen
- A-Katsastus Group Oy
- K1 Katsastajat Oy
- Autokatsastajat AK ry
- Automobilförbundet rf
- Besiktningsmännen för Motorfordon rf
- Tekniska Handelsförbundet rf
- Privata Besiktningsstälernas Förbund rf.

Betänkande KoUB 6/2017 rd

Inget yttrande av
- Trafikverket.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att fordonslagen, lagen om fordonsbesiktningsverksamhet och lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon ändras. Till lagarna fogas enligt förslaget bestämmelser som genomförandet av Europeiska unionens nya direktiv om besiktning, vägkontroller och registreringsbevis förutsätter. Propositionen hänför sig också till regeringsprogrammets spetsprojekt för smidigare författningar. Propositionen utgör en del av det tudelade projektet för att reformera besiktningslagstiftningen.

I fordonslagen föreslås ändringar i bestämmelserna om godkännande och underkännande av fordon, bedömning av fel och brister samt besiktningsintyg. Till lagen fogas en ny paragraf om kategorisering av fel och brister som upptäckts vid periodisk besiktning. Trafiksäkerhetsverket ska enligt förslaget kunna meddela föreskrifter om komponenter som ska kontrolleras och kontrollmetoder vid periodisk besiktning, kategorisering av fel och brister, besiktningsintyg samt tekniska uppgifter om fordon som behövs vid besiktningen och hur de ska lämnas.

Lagen om fordonsbesiktningsverksamhet ändras så att i den upphävs kraven på oberoende för aktörer som utför registrerings-, ändrings- och kopplingsbesiktningar. Motsvarande ändring föreslås också i lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon. På så vis kan aktörerna utföra nämnda besiktningar även vid sidan av annan affärsverksamhet i anslutning till fordon.

Lagen om ändring av fordonslagen avses träda i kraft den 20 maj 2018. De andra lagarna avses träda i kraft den 20 maj 2017.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Enligt utredning kommer EU:s nya direktiv om besiktning, vägkontroller och registreringsbevis att medföra vissa obligatoriska ändringar. Snabba traktorer som används för kommersiella transporter måste första gången besiktas fyra år efter ibruktagandet och därefter vartannat år. Direktivet leder också till ändringar i kategoriseringen av fel och i fråga om vilka komponenter som ska kontrolleras. Samtidigt kommer det att ges rekommendationer om kontrollmetoder, medan det hittills har ställts krav på vilka metoder som ska användas. I fråga om vägkontroller införs EU-gemensamma bedömningsgrunder för kontroll av lastsäkring, och resultaten från kontrollerna förmedlas till den stat i vilken fordonet är registrerat.

Samtidigt har besiktningslagstiftningen setts över utifrån målen för regeringens avreglering. Finland tillämpar ett tätare besiktningsintervall än direktivet kräver, men intervallet kan förlängas. I Finland besiktas likaså fler fordonsklasser än direktivet kräver. I fråga om motorcyklar får besiktningarna slopas, varvid säkerheten i motorcykeltrafiken främjas genom alternativa trafiksäkerhetsåtgärder. Också normer som anknyter till besiktningsstationernas lokaler och utrustning samt besiktningspersonalens utbildning kan slopas.

Betänkande KoUB 6/2017 rd

Kommunikationsministeriet har enligt uppgift berett en ändring av statsrådets förordning om tillsyn över trafikdugligheten hos fordon som används i trafik. Ändringarna gäller bland annat förlängt besiktningintervall, rullande besiktning och fordonsklasser som ska besiktas. Utskottet noterar att det finns anledning att noga överväga lämpligt besiktningintervall med hänsyn till såväl fordonens förbättrade skick och kvalitet som trafiksäkerheten. Det är bra att nyare fordon som håller högre kvalitet inte måste besiktas lika ofta som i dag, men samtidigt vill utskottet peka på att ett längre besiktningintervall för äldre fordon kan försvaga trafiksäkerheten. Sakkunniga har framfört att besiktningen uppdagat klara brister också i vissa relativt nya fordon. I fråga om vilka fordonsklasser som måste besiktas framhåller utskottet att besiktningsskraven för lätta fyrhjulingar såsom mopedbilar inte bör ändras, utan att det med tanke på trafiksäkerheten bör sörjas för att de lätta fyrhjulingarna är i så gott skick som möjligt. Det är också lämpligt att fordon som används i yrkesmässig trafik fortsatt besiktas varje år.

Utskottet noterar också vissa nya kriterier, som enligt uppgift delvis redan har införts eller ska införas i fråga om de fordon som ska besiktas. Det är bra att anpassa kraven till utvecklingen, men utskottet understryker att kraven inte får stramas åt i onödan, eftersom de bilar som används i dag inte får beläggas med så strikta krav att de i praktiken inte längre kan användas på grund av de nya bestämmelserna eller de kostnader bestämmelserna medför.

Utskottet har uppmärksamgjorts på att det är svårt för fordonsinnehavarna att hålla i minnet när fordonet ska besiktas; det kan bli ännu svårare när besiktningintervall förlängs till två år. Det finns därför skäl att reflektera över hur man på bästa sätt kan göra det lättare att minnas när fordonet ska besiktas.

Utskottet uttrycker sin oro över hur regleringen kommer att fungera och föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att statsrådet följer hur lagstiftningen fungerar, särskilt i fråga om trafiksäkerheten. *(Utskottets förslag till uttalande)*

DETALJMOTIVERING

Ikraftträdandebestämmelsen. Enligt 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 1 behöver intyg som getts över periodisk besiktning inte längre medföras vid körning från och med den 20 maj 2017. Utskottet har lämnat datumet öppet för att anges i samband med att lagen stadfästs.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 och 3 i proposition RP 9/2017 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 9/2017 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande KoUB 6/2017 rd

Riksdagen godkänner ett uttalande. (*Utskottets förslag till uttalande*)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av fordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fordonslagen (1090/2002) 53 och 54 §, 56 § 1 mom., 58 och 63 §, 85 § 1 mom., rubriken för 93 § samt 96 § 1 mom. 5 punkten,
av dem 53 § och 85 § 1 mom. sådana de lyder i lag 961/2013, 54 och 63 § sådana de lyder i lag 226/2009, rubriken för 93 § sådan den lyder i lag 276/2010 och 96 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 992/2016, samt
fogas till lagen en ny 53 a § samt till 93 §, sådan den lyder i lag 276/2010, ett nytt 2 mom. som följer:

53 §

Innehållet i periodisk besiktning

Varje fordon ska föras till periodisk besiktning för kontroll av fordonets trafikduglighet. Vid periodisk besiktning av ett fordon kontrolleras att

- 1) fordonets skick överensstämmer med de bestämmelser som gäller för fordonet,
- 2) fordonet är tryggt att använda i trafiken,
- 3) fordonet inte orsakar onödiga miljöolägenheter,
- 4) de uppgifter om fordonet som ska antecknas i registret är korrekta.

Trafiksäkerhetsverket utfärdar närmare föreskrifter om komponenter som ska kontrolleras och kontrollmetoder.

53 a §

Kategorisering av fel och brister

Fel och brister som upptäckts vid periodisk besiktning ska kategoriseras till en av följande grupper:

- 1) *mindre fel och brister*, som inte har någon betydande inverkan på fordonets säkerhet eller påverkar miljön,

Betänkande KoUB 6/2017 rd

2) *allvarliga fel och brister*, som kan äventyra fordonets säkerhet eller påverka miljön eller som kan innebära att andra trafikanter utsätts för fara,

3) *farliga fel och brister*, direkt äventyrar risk för trafiksäkerheten eller påverkar miljön.

Om flera mindre eller allvarliga fel eller brister som hör till samma grupp upptäcks hos ett fordon, kan de med avseende på den samverkan de får kategoriseras som allvarliga eller farliga.

Trafiksäkerhetsverket meddelar närmare föreskrifter om kategorisering av fel och brister.

54 §

Godkännande eller underkännande av fordon vid periodisk besiktning

Ett fordon ska godkännas vid periodisk besiktning, om det inte vid besiktningen har upptäckts sådana allvarliga fel eller brister eller farliga fel eller brister som avses i 53 a § eller sådana fel eller brister som förutsätter ändringsbesiktning. Om fordonet inte godkänns vid den periodiska besiktningen, ska det underkännas.

56 §

Meddelande av körförbud vid periodisk besiktning

Om allvarliga fel eller brister som avses i 53 a § upptäcks hos fordonet, ska fordonet inte endast underkännas vid besiktningen utan också beläggas med körförbud (*körförbud*).

58 §

Besiktningssintyg

Över periodisk besiktning ges ett intyg av vilket framgår resultatet av besiktningen, tidpunkten för följande besiktning samt eventuella tidsfrister enligt 57 § för reparation av fordonet. Trafiksäkerhetsverket meddelar närmare föreskrifter om intygets innehåll.

Intyg som utfärdats över periodisk besiktning av ett fordon som registrerats eller tagits i bruk utomlands eller i landskapet Åland eller bevis som avses i artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/45/EU om periodisk provning av motorfordons och tillhörande släpvagnars trafiksäkerhet och om upphävande av direktiv 2009/40/EG gäller i Finland.

63 §

Tillämpning av bestämmelserna om periodisk besiktning på övriga besiktningar

På registrerings-, ändrings och kopplingsbesiktning tillämpas 52, 55–57 och 59 §. Registreringsbesiktning får dock utföras trots förbudet i 52 §. På godkännande och underkännande av fordon vid ändrings- och kopplingsbesiktning tillämpas 53 a och 54 §.

Betänkande KoUB 6/2017 rd

85 §

Föreläggande om kontrollbesiktning

Om en polisman, tullman eller gränsbevakningsman anser att de fel eller brister som upptäckts hos ett fordon kan medföra en sådan olägenhet för miljön eller en sådan säkerhetsrisk att det är motiverat att utföra en grundligare kontroll än kontroll på väg, kan han eller hon bestämma att fordonet ska besiktas (*kontrollbesiktning*). Trafiksäkerhetsverket ersätter besiktningstillägget med de skäligena kostnaderna för en sådan kontrollbesiktning, om det vid besiktning eller vägkontroll konstateras att fordonet inte har några fel eller brister. En polisman, tullman eller gränsbevakningsman kan också förordna att fordonet ska kontrollbesiktas i situationer där en tidigare given uppmaning att reparera fordonet inte har följts. Ett fordon som inte inom den tid som polismannen, tullmannen eller gränsbevakningsmannen bestämt har förts till kontrollbesiktning får inte användas i trafik förrän det har godkänts vid en kontrollbesiktning. På kontrollbesiktning tillämpas 53, 53 a, 54 och 56–58 §. Om polismannen, tullmannen eller gränsbevakningsmannen på grund av fordonsskada eller av andra skäl anser att det behövs en utförligare kontroll, kan han eller hon bestämma att kontrollbesiktningen ska utvidgas till en besiktning som motsvarar en registreringsbesiktning. Kontrollbesiktning kan också föreläggas i fråga om fordon som registrerats eller tagits i bruk i landskapet Åland eller utomlands.

93 §

Fordonstillverkarens anvisningar samt tekniska uppgifter som behövs vid besiktning av fordon

Fordonstillverkaren eller tillverkarens representant ska också lämna de tekniska uppgifter som behövs vid besiktning av fordon. Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas och hur uppgifterna ska lämnas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

96 §

Fordonsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

5) underlåter att fullgöra den besiktningsskyldighet som föreskrivs i 61 eller 62 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *fordonsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Från och med den ~~20-maj~~ 2017 behöver dock intyg som getts över periodisk besiktning ~~behö-~~
~~ver~~ inte längre medföras vid körning.

2.

Lag

om ändring av lagen om fordonsbesiktningsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet (957/2013) 7 § 2 mom., 11 §, 13 § 2 mom.
och 33 § 2 mom.,
ändras det inledande stycket i 7 § 1 mom. samt 14 § 1 mom. och
fogas till 13 § 1 mom. en ny 4 a-punkt som följer:

7 §

Förutsättningar för beviljande av besiktningskoncession

För att besiktningskoncession ska kunna beviljas krävs att

13 §

Ansökan om besiktningskoncession

Besiktningskoncession söks skriftligt hos Trafiksäkerhetsverket. Till ansökan ska fogas

4 a) en redogörelse för hur sökanden ordnar verksamheten så att annan verksamhet som sökanden bedriver i anknytning till fordon än besiktningsverksamhet inte inverkar besiktningsresultat,

14 §

Beviljande av besiktningskoncession

Trafiksäkerhetsverket ska bevilja besiktningskoncession om sökanden uppfyller de krav i 7–9 och 12 § som gäller koncessionen i fråga och lämnar de redogörelser som avses i 13 §.

Betänkande KoUB 6/2017 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

Besiktningsskoncessioner som beviljats före lagens ikraftträdande förblir i kraft som sådana. På besiktningssverksamhet som bedrivs med stöd av koncessioner som beviljats före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon (958/2013) 16 § samt
ändras den finska språkdräkten i det inledande stycket i 7 § samt 7 § 9 punkten, 9 § 1 mom. och
27 § 1 mom. 1 punkten som följer:

7 §

Anmälan som avtalspart

En tjänsteproducent som vill ingå avtal med Trafiksäkerhetsverket om beviljande av enskilda godkännanden, nedan *sökanden*, ska lämna Trafiksäkerhetsverket följande skriftliga utredning:

9) en redogörelse för hur sökanden eller den som utövar bestämmande inflytande över en sökande vars verksamhet bedrivs i bolagsform uppfyller kraven i 9, 11 och 12 §,

9 §

Allmänna villkor som gäller beviljare av enskilt godkännande

Beviljare av enskilt godkännande ska vara tillförlitliga och sakkunniga.

27 §

Hävning av avtal

Trafiksäkerhetsverket kan häva ett avtal om beviljande av enskilda godkännanden, om beviljaren av enskilt godkännande

Betänkande KoUB 6/2017 rd

1) inte uppfyller de krav som föreskrivs i 9–15 §,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att statsrådet följer hur lagstiftningen fungerar, särskilt i fråga om trafiksäkerheten.

Helsingfors 19.5.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonen saf
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Susanna Koski saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Mats Löfström sv
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Markku Pakkanen cent
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Satu Taavitsainen sd
medlem Ari Torniainen cent
medlem Sofia Vikman saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.